

Varhaiskasvatuksen palvelurahan enimmäisarvot ja indeksitarkistus 1.3.2024 alkaen

Sivistyslautakunta 20.02.2024 § 16
157/02.05.00.00/2024

Päätösehdotus Sivistyslautakunta hyväksyy varhaiskasvatuksen palvelurahaan tehtävät vuoden 2024 indeksitarkistukset 1.3.2024 alkaen. Indeksitarkistuksen lisäksi tehdään ylimääräinen korotus osaan palvelurahan hinnoista. Jatkossa palvelurahan indeksitarkistus tehdään kerran kalenterivuodessa.

Päätös Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Varhaiskasvatuksen palveluraha on harkinnanvarainen tuki perheille, jotka käyttävät yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatuksen palvelurahan arvo määräytyy lapsen iän, palveluntarpeen, perheen koon ja tulojen mukaan. Varhaiskasvatuspalvelussa tehdään perheen tulonselvityksen perusteella palvelurahapäätös, joka toimitetaan sekä perheelle että palveluntuottajalle. Päätöksestä selviää palvelurahan kattohinta, perheen omavastuuosuus sekä palveluntuottajalle maksettavan palvelurahan suuruus. Laukaassa tällä hetkellä noin 40% varhaiskasvatuspalvelusta tuotetaan yksityisesti.

Laukaassa on tarkistettu viimeksi palvelurahan kattohintoja sivistyslautakunnan päätöksellä 29.8.2023, § 83. Laukaassa tällä hetkellä yksityisten päiväkotien yli 3-vuotiaan lapsen kokopäiväisen lapsen palvelurahan kattohinta on 873 euroa ja alle 3-vuotiaan 1430 euroa. Perhepäivähoidossa palvelurahan kattohinta on 844 euroa kokopäiväisestä lapsesta.

Yksityisen palveluntuottajan kannalta palvelun tuottamisen henkilöstökulut ovat kasvaneet henkilöstösaatavuuden haasteiden, lisääntyneiden sijaiskustannusten sekä yksityisen sosiaalipalvelualan uuden työehtosopimuksen myötä. Tämän lisäksi kiinteistökustannukset sekä ruokakustannukset ovat kasvaneet kuluneen kahden vuoden aikana. Yksityisen palveluntuottajan tuloihin vaikuttavat myös esimerkiksi hoitopaikkojen irtisanomiset kesäaikaan sekä alle 3-vuotiaiden lasten määrän nopea kasvu varhaiskasvatuksen palvelujen piirissä viime vuosina. Alle 3-vuotiaalle lapselle varattava lakisääteinen henkilöstömitoitus on 1:4, kun yli 3-vuotiaalle tämä on 1:7.

Edellä mainitusta syystä myös ilta- ja vuorohoidon tuottamiskustannukset ovat nousseet viime vuosina. Laukaassa ilta-, viikonloppu-, ja yöhoitoa järjestetään yksityisten palveluntuottajien toimesta. Varhaiskasvatuksen henkilöstösaatavuus on valtakunnallisesti haastavaa, tilanne näyttäytyy Keski-Suomessa ja Laukaassa myös haasteena määräaikaissä ja äkillisissä sijaisuuksissa.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna tilanne Laukaan, ja ympäryskuntien välillä palvelurahan/palvelusetelin enimmäisarvojen ja säännöllisten tarkistusten osalta.

	Kp alle 3-v	Kp yli 3-v	Indeksitarkistukset
Laukaa	1430	873	kahden vuoden välein
Jyväskylä	1488	875	kahden vuoden välein
Muurame	1397	873	vuosittain
Saarijärvi	1360	850	vuosittain/kahden vuoden välein
Oulu	1572	925	kahden vuoden välein
Joensuu	1386	866	asiakasmaksujen muuttuessa

Palvelurahaan tehtävä indeksitarkistus 1.3.2024 alkaen ja muutoksen taloudelliset vaikutukset

Palvelurahan arvon tarkistuspohjana käytetään elinkustannusindeksin ja sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin yhdistettyä laskentaa. Laskelmissa elinkustannusindeksiä on painotettu 30% ja sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksiä 70%. Elinkustannusindeksin (1951=100) muutos ajalla 1.12.2021-1.12.2023/Q4-Q4 on määritelty 3,9 % ja sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin (2010=100) muutos ajalla 1.9.2021-1.9.2023/Q3-Q3 on määritelty 6,3%. Yhteensä indeksitarkistus on tällöin 10,2 %.

Johtuen kustannusten noususta viimeisen kahden vuoden aikana ja yksityisten palveluntuottajien kanssa käydyistä neuvotteluista kulujen riittävyyden suhteen, palvelurahan arvoon esitetään tehtäväksi aikaistettu indeksitarkistus 1.8.2024 sijaan jo 1.3.2024 alkaen. Tällöin indeksitarkistuksen perusteena hyödynnetään viimeisimpiä Tilastokeskuksen julkaisemia indeksejä yllä mainituin tavoin.

Kustannusvaikutus tehtävällä indeksitarkistuksella sekä lisäkorotuksella nykyisin palveluntarpein on vuositasolla 562.000 euroa, vuoden 2024 osalta on 468.000 euroa. Talousarvio 2024 sisältää 150.000 euron arvoisen määrärahavarausten indeksitarkistuksiin. Talousarviovuoden ollessa vasta alussa, seurataan varhaiskasvatuksen ja sivistyspalveluiden talouden toteumaa. Mikäli toukokuuhun 2024 mennessä näyttää, että palvelurahan korotusta ei ole mahdollista kattaa sivistyspalveluiden talousarvion sisältä, asia tuodaan päätöksentekoon talousarviomuutoksena.

Palvelurahan arvon tarkistaminen vuosittain

Palvelurahaan tehdään tällä hetkellä yksityisen palvelurahan sääntökirjassa määritellyt indeksitarkistukset parillisvuosittain 1.8. alkaen samanaikaisesti asiakasmaksujen valtakunnallisten indeksitarkistusten yhteydessä. Yksityiset palveluntuottajat Laukaassa ovat tuoneet esille, että parillisvuosittain tehty tarkistus on riittämätön suhteessa etenkin viime vuosina tapahtuneeseen kulujen kasvuun. Yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi palvelurahan indeksitarkistusten tarkistusväliä esitetään tarkistettavaksi jatkossa vuosittain. Tämä on mahdollista huomioida myös jatkossa vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä.

Päätösesityksen liitteenä: palvelurahan kattohinnat 1.3.2024 alkaen.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

Varhaiskasvatuksen johtaja Maria Kankkio, p. 040 504 2139.

Liitteet

--	--